

Sygn. akt I CSK 16/19

POSTANOWIENIE

Dnia 19 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z powództwa L. M.

przeciwko [...] M. sp. z o.o. w W.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt VII AGa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującego od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca [...] M. Sp. z o.o. w W. powołała się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Wskazała, że Sąd Apelacyjny przyjął, iż pozwana nie wezwała powódki do zapłaty potrąconego roszczenia, a zatem nie było ono wymagalne, tymczasem pozwana wzywała powódkę do zapłaty, a wezwania – w treści doręczonej powódce faktury VAT i w treści doręczonej powódce noty księgowej – znajdują się w aktach sprawy. Dowody te zostały przez Sąd Apelacyjny zupełnie przemilczane, co uzasadnia zarzut, że Sąd ten nie orzekł na podstawie tej części materiału dowodowego.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, powołanie się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej zakłada, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez

potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych, powołanych we wniosku przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, co skarżący zobligowany jest wykazać (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000, V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52 i z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156).

Bliższa analiza wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwalała na stwierdzenie, by była ona – w przedstawionym rozumieniu – oczywiście uzasadniona.

Ciężar przytoczeń i ciężar dowodu w zakresie faktów składających się na przesłanki skutecznego potrącenia spoczywa na stronie podnoszącej zarzut potrącenia (art. 6 k.c.). Dotyczy to również stanu wymagalności wierzytelności przedstawianej do potrącenia (art. 498 § 1 k.c.). Skarżąca dołączyła do sprzeciwu fakturę i notę księgową, z motywów zaskarżonego wyroku i materiału sprawy nie wynikało jednak, by skarżąca twierdziła w postępowaniu przed Sądami *meriti*, że dokumenty te obejmują wezwanie do zapłaty lub że wynikają z nich fakty świadczące o tym, iż przedstawiona do potrącenia wierzytelność stała się wymagalna w oznaczonej dacie, wcześniejszej niż złożenie oświadczenia woli o potrąceniu. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wskazano także, by dowód z tych dokumentów został powołany na okoliczność uprzedniego wezwania powódki do zapłaty, względnie stanu lub konkretnej daty wymagalności wierzytelności wzajemnej.

W kontradiktoryjnym procesie cywilnym ustawodawca nie nakłada na sąd powinności oceny dowodu z dokumentu pod kątem wszelkich możliwych faktów, których udowodnieniu może on służyć, jeżeli fakty te nie są objęte tezą dowodową lub przynajmniej odpowiednio skonkretyzowanymi twierdzeniami faktycznymi strony, sformułowanymi w kontekście wniosku o przeprowadzenie dowodu z tego dokumentu. To na stronie spoczywa ciężar formułowania twierdzeń i specyfikacji konkretnych faktów, które mają być wykazane składanymi dowodami (art. 227, art. 232 i art. 236 k.p.c.). Powinności tej nie realizuje wskazanie, że dowód

z dokumentu ma być przeprowadzony na okoliczności wynikające z jego treści, gdyż przerzucałoby to na sąd ciężar formułowania twierdzeń faktycznych, których udowodnieniu dokument ma służyć, podczas gdy powinność ta – zgodnie z art. 232 k.p.c. – spoczywa na stronach procesu.

Jeżeli zatem, jak wynikało z motywów zaskarżonego wyroku, powódka zaprzeczyła wymagalności przedstawionej do potrącenia wierzytelności, to na pozwanej spoczywała powinność sformułowania i udowodnienia twierdzeń przeciwnych. Pozwana natomiast, jak wskazał Sąd Apelacyjny, nie odniosła się do twierdzenia powódki i nie żądała przeprowadzenia dowodów na okoliczność faktów świadczących o wymagalności przysługującej jej wierzytelności, które podważałyby twierdzenie powódki. W tym stanie rzeczy zaniechanie odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do noty księgowej i faktury, które zostały powołane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, i wyprowadzenia z tych dokumentów oczekiwanych przez pozwaną wniosków, nie mogło być uznane za przyczynę ewidentnej i widocznej *prima facie* wadliwości zaskarżonego orzeczenia, co stanowi założenie przyczyny kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Na marginesie należało zaznaczyć, że w zakresie, w jakim wymagalność wierzytelności wzajemnej miała wynikać z noty księgowej z dnia 24 listopada 2011 r., we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pominięto, że w dokumencie tym wskazano 21-dniowy termin płatności, a zatem stan wymagalności wierzytelności mógł wiązać się dopiero z upływem tego terminu.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

a

aj